

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทยเป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษา ต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้างพื้นฐานการคิดและเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤติของชาติ ซึ่งประกอบด้วย 5 สาระ ได้แก่ สาระที่ 1 การอ่านเพื่อใช้กระบวนการอ่าน สร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน สาระที่ 2 การเขียน เพื่อใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ สาระที่ 3 การฟัง การดูและการพูด เพื่อให้สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์ สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา: เพื่อให้เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัยบุคลิกภาพและความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคม และชีวิตประจำวัน สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม เพื่อให้เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 12)

การจะสอนภาษาไทยให้บรรลุจุดประสงค์และมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กัน ทั้งทักษะการรับเข้ามาคือ การฟัง การอ่าน การดู ทักษะ การถ่ายทอดออกไป คือการพูดและการเขียน ในด้านการเขียนถือว่าเป็นทักษะที่มีความยุ่งยากซับซ้อนและเป็นทักษะการถ่ายทอดที่มีความสำคัญต่อการสื่อสารเป็นอย่างยิ่ง ดังที่

วรรณิ โสมประยูร (2537 : 139) กล่าวว่า การเขียนเป็นเครื่องมือถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่ช่วยให้คนรุ่นหลังได้ทราบความเป็นมาของอดีตจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ การเขียนยังเป็นทักษะที่ช่วยในการสื่อความหมายได้คงทนและปรากฏเป็นหลักสูตรได้เป็นอย่างดี

การประเมินสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียนของสำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ พบว่า ปีการศึกษา 2546 ผลสัมฤทธิ์ภาษาไทยของโรงเรียนบ้านเมืองเสือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 (2548 : 8) ปรากฏผลดังนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 38.06

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 43.39

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 55.00

และปีการศึกษา 2547 ปรากฏผลการประเมินดังนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 61.75

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 30.65

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 30.30

การประเมินผลคุณภาพการศึกษาระดับชาติแสดงถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนค่อนข้างต่ำ ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทยและการใช้ภาษาไทยเพื่อให้สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและครูผู้สอนตระหนักในความสำคัญที่จะต้องเร่งรัดยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทยและการใช้ภาษาไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้มีการสอนการสะกดคำแจกถูกในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 เป็นพิเศษ

ประสบการณ์การสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของผู้วิจัย ปัญหาที่พบมากในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คือ การเขียน ซึ่งสอดคล้องกับกรณีการ์ พวงเกษม (2532 : 26) ได้กล่าวว่า ผู้เรียนไม่มีสมาธิ ไม่สนใจ เขียนพยัญชนะ สระ และเขียนคำไม่ได้ มักจะพบกับนักเรียนที่เริ่มต้นเรียน ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เมื่อนักเรียนเขียนพยัญชนะ สระ ไม่ได้ นักเรียนก็จะเขียนคำไม่ได้

วิธีการฝึกสะกดคำ เป็นรากฐานสำคัญของการอ่านและการเขียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนฝึกสะกดคำโดยใช้แบบฝึกอย่างถูกวิธี และเป็นกระบวนการเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกซ้ำ ทบทวนบ่อย ๆ จะทำให้ผู้เรียนจำได้ ฟังเข้าใจ พูด อ่านและเขียนได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว และเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ในที่สุด ดังที่กรมวิชาการ (2544 ก : คำนำ) กล่าวว่า แบบฝึกจะทำให้เกิดความแม่นยำ คล่องแคล่วในแต่ละทักษะ สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินทักษะทางภาษาของนักเรียนได้ และสอดคล้องกับมนทิรา ภักดีณรงค์ (2540 : 99 – 100) กล่าวว่าไว้ว่า เด็กนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกชนิดต่าง ๆ มีความคงทนในการเรียนรู้ได้ดี เพราะ

นักเรียนได้ฝึกกระทำบ่อย ๆ นักเรียนได้ลงมือฝึกกระทำเอง และเกิดความสนุกสนานในการทำแบบฝึกหัด

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะผู้สอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเมืองเสือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จึงได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ขึ้น เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกดต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน และเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกดของนักเรียนหลังการเรียนกับก่อนการเรียน โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่เรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

สมมติฐานของการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกดของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร การศึกษาครั้งนี้ประชากรคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเมืองเสือ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 1 ห้องเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเมืองเสือ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 28 คน ซึ่งได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนและกระบวนการเรียนภาษา

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการเขียนสะกดคำตามมาตรฐานตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตามมาตรฐานตัวสะกด

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการทำวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โดยผู้วิจัยทำการทดลองสอนเอง ใช้เวลาทั้งหมด 16 ชั่วโมง โดยทำการทดลองวันละ 1 ชั่วโมง

4. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ คำพื้นฐานในบทเรียนคัดเลือกลำที่มีตัวสะกดในมาตราแม่กง กน กม เกย เกอว กก กค และกบ ในบทที่ 14 ถึงบทที่ 23 จากหนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เล่ม 2 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 80 คำ นำมาสร้างเป็นแบบฝึกจำนวน 16 ชุด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางสำหรับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในการสร้างและพัฒนาแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทยในระดับชั้นอื่น ๆ ต่อไป
2. แผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น สามารถนำไปพัฒนาทักษะการเขียน การอ่าน จะทำให้การใช้ภาษาดีขึ้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **แผนการจัดการเรียนรู้** หมายถึง เอกสารที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกด
2. **กระบวนการเรียนภาษา** หมายถึง กระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งให้เกิดการพัฒนาทักษะทางภาษา ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้ ทำความเข้าใจสัญลักษณ์ สื่อ รูปภาพ รูปแบบเครื่องหมาย สร้างความคิดรวบยอด สื่อความหมาย ความคิด พัฒนาความสามารถ
3. **การเขียนสะกดคำ** หมายถึง การเขียนคำโดยนำพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด และตัวการันต์มาประสมให้ถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542
4. **มาตราตัวสะกด** หมายถึง มาตราตัวสะกดแม่กง กน กม เกย เกอว กก กค และกบ
5. **แบบฝึกทักษะการเขียน** หมายถึง แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
6. **โรงเรียน** หมายถึง โรงเรียนบ้านเมืองเสื่อ ตำบลเมืองเสื่อ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
7. **นักเรียน** หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเมืองเสื่อ ตำบลเมืองเสื่อ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2548 จำนวน 28 คน
8. **ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80** หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเกณฑ์
  - 80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบทดสอบของแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกดระหว่างเรียน
  - 80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เกี่ยวกับการเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกดหลังเรียน
9. **ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน** หมายถึง คะแนนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
10. **คะแนนก่อนเรียน** หมายถึง คะแนนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นก่อนเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง การเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกด

11. **คะแนนหลังเรียน** หมายถึง คะแนนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นหลังเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง การเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกด

12. **ความพึงพอใจ** หมายถึง ความรู้สึกชื่นชอบหรือพอใจในการเรียนภาษาไทยเรื่อง การเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกด โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนและกระบวนการเรียนภาษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เรียนเต็มใจและกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติกิจกรรมและต้องการปฏิบัติกิจกรรมนั้น ๆ อย่างต่อเนื่อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY